

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ "ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ"

НАУЧЕН ЦЕНТЪР "ПРЕСЛАВСКА КНИЖОВНА ШКОЛА"

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ МУЗЕЙ „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“

ОБЩИНА ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ

С подкрепата на

НАЦИОНАЛНАТА НАУЧНА ПРОГРАМА
„КУЛТУРНОИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО,
НАЦИОНАЛНА ПАМЕТ И ОБЩЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ“

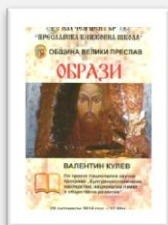
Международен симпозиум

“ЕПИГРАФИКА И МЕДИЕВИСТИКА”

29-31 октомври 2019 г., гр. Велики Преслав

ПРОГРАМА НА

Международен симпозиум **“ЕПИГРАФИКА И МЕДИЕВИСТИКА”** 29-31 октомври 2019 г., гр. Велики Преслав

Откриване на изложба на художника Валентин Кулев „Образи“
28.10.2019 г. (понеделник),
17.00 часа,
Археологически музей „Велики Преслав“

29 октомври 2019 г. (вторник)

09⁰⁰ часа – Отпътуване от паркинга на магазин Lidl в гр. Шумен за Археологическия музей „Велики Преслав“

29 октомври 2019 г. (вторник)

Археологически музей „Велики Преслав“

10⁰⁰ – Откриване на *Международния симпозиум “ЕПИГРАФИКА И МЕДИЕВИСТИКА”*

10¹⁰ – 10²⁵ **Приветствия към Симпозиума**

Благословия от Негово Високопреосвященство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан

Приветствие от Кмета на гр. Велики Преслав

Приветствие от Ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“

29 октомври 2019 г. (вторник)

Археологически музей „Велики Преслав“

ПЪРВО СУТРЕШНО ЗАСЕДАНИЕ

СЪВМЕСТНО С МЕЖДУНАРОДНИЯ УЪРКШОП ПО ЕПИГРАФИКА И СИГИЛОГРАФИЯ /
INTERNATIONAL WORKSHOP IN EPIGRAPHY AND SIGILLOGRAPHY

Председател: проф. д.ф.н. Мирена Славова

10³⁰ – 10⁵⁵ **Иван Йорданов (НАИМ-БАН, Филиал Шумен)** – Шумен – водещ център на византийската сигилография / *Ivan Yordanov* “Shumen – a leading centre of Byzantine sigillography” (in Bulgarian, with translation)

10⁵⁵ – 11²⁰ **Казимир Попконстантинов (ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“)** – Разнообразието на графичните системи в епиграфските паметници от IX – XI в. / *Kazimir Popkonstantinov* “The Variety of Writing Systems in the Epigraphic Monuments from 10.-11.c.” (in Bulgarian, with translation)

11²⁰ – 11⁴⁵ **Женя Жекова (Регионален исторически музей - Шумен) / Zhenya Zhekova** – “SiGiDoc (DOC for Byzantine Seals) of the Seals Collection of the Regional Museum of History - Shumen”

11⁴⁵ – 12⁰⁰ **Почивка**

12⁰⁰ – 12¹⁵ *Анчо Калоянов (ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“)* – „Слово за Поклонение на Кръста Христов“, произнесено от патр. Йоан Екзарх на 31 юли 914 г.

12¹⁵ – 12³⁰ *Христо Трендафилов (ШУ)* – Симфония на великопреславските текстове от X в. (проект по тлеещ спомен от Пушкинския дом)

Дискусия 12³⁰ – 12⁴⁵

Обедна почивка 12⁴⁵ – 14³⁰

29 октомври 2019 г. (вторник)

Археологически музей „Велики Преслав“

ПЪРВО СЛЕДОБЕДНО ЗАСЕДАНИЕ

Председател: проф. д-р Ростислав Станков

14³⁰ – 14⁴⁵ *Светлина Николова (Кирило-Методиевски научен център, БАН, София)* – *Пространното житие на Константин-Кирил* и патристичната литература

14⁴⁵ – 15⁰⁰ *Веселка Желязкова (Кирило-Методиевски научен център – БАН, София)* – Топонимите в старобългарския превод на *Книга Изход*

15⁰⁰ – 15¹⁵ *Татяна Илиева (Кирило-Методиевски научен център, БАН, София)* – Наблюдения върху лексиката на *Книга на пророк Иеремия* (по ръкопис F.I.461 от Руската национална библиотека – Санкт Петербург)

15¹⁵ – 15³⁰ *Николай Николов (ШУ)* – Фразеология и речеви актове в старобългарския превод на *Огласителните слова* на свети Кирил Йерусалимски (ГИМ, Син. 478)

Дискусия 15³⁰ – 15⁴⁵

Почивка 15⁴⁵ – 16⁰⁰

ВТОРО СЛЕДОБЕДНО ЗАСЕДАНИЕ

Председател: проф. д-р Светлина Николова

16⁰⁰ – 16¹⁵ *Мария Спасова (ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“)* – Беседа 2 от Златоустов *Шестоднев* (старобългарски превод или... „*новестователно съчинение на Кирил Туровски*“?)

16¹⁵ – 16³⁰ *Тодорка Георгиева (Русенски университет „Ангел Кънчев“, Филиал – Силистра), Мария Томова-Михнева (Русенски университет „Ангел Кънчев“, Филиал – Силистра)* – Бог, цар и народ в *Златоструй* и *Тържественик* от XII век

16³⁰ – 17⁰⁰ *Димитър Кенанов (Велико Търново)* – Първообразният *Златоструй* – състояние на проучванията

17⁰⁰ – 17¹⁵ *Татяна Строчковская (Университетски научен център ОИЯИ, Дубна, Россия)* – Истинный святой и истинный учитель: Климент Охридский о св. Константине-Кирилле

17¹⁵ – 17³⁰ *Елена Статева (Институт за балканистика с център по тракология, БАН)* – Методий – архиепископ на Българската църква (според *Пространното Климентово житие*)

Дискусия 17³⁰ – 17⁴⁵

Почивка 17⁴⁵ – 18⁰⁰

18⁰⁰ часа – Представяне на книгата на Анчо Калоянов „*Славянската православна цивилизация 5. Възкръсналият Велики Преслав (1037-1185) и възврънатото царство на цар Иван Асен II (1241-1308)*“, Археологическия музей „Велики Преслав“

18³⁰ – 20⁰⁰ Коктейл на Кмета на Община Велики Преслав – д-р Александър Горчев
Археологически музей „Велики Преслав“

20⁰⁰ часа – Отпътуване от Археологическия музей „Велики Преслав“ до паркинга на магазин Lidl в
гр. Шумен

30 октомври 2019 г. (сряда)

09⁰⁰ часа – Отпътуване от паркинга на магазин Lidl в гр. Шумен за Археологическия музей „Велики
Преслав“

30 октомври 2019 г. (сряда)

Археологически музей „Велики Преслав“

ПЪРВО СУТРЕШНО ЗАСЕДАНИЕ Председател: проф. д-р Мария Спасова

9³⁰ – 9⁴⁵ *Ростислав Станков (СУ „Св. Климент Охридски“)* – Глоссы в древнеболгарском переводе
Хроники Георгия Амартола

9⁴⁵ – 10⁰⁰ *Събка Богданова (СУ „Св. Климент Охридски“)* – Към характеристиката на лексиката на
среднобългарския превод на *Пандектите* на Никон Черногорец (сложни думи)

10⁰⁰ – 10¹⁵ *Цветана Ралева (СУ „Св. Климент Охридски“)* – За старобългарския превод на *Житието на*
Йона и Варахисий в Макариевите чети-минеи

10¹⁵ – 10³⁰ *Жени Жикова (СУ „Св. Климент Охридски“)* – *Nomina Agentis* във *Второ слово против*
арианите на Атанасий Александрийски в превод на Константин Преславски

Дискусия 10³⁰ – 11⁰⁰

Почивка 11⁰⁰ – 11¹⁵

ВТОРО СУТРЕШНО ЗАСЕДАНИЕ

Председател: доц. д-р Ценка Досева

11¹⁵ – 11³⁰ *Веселин Панайотов (ШУ), Николай Николов (ШУ)* – Представяне на научния архив на д-р Годор
Балабанов

11³⁰ – 11⁴⁵ *Божидар Стоянов (ШУ), Емануил Стоянов (ШУ)* – Фотограметричен подход за
цифровизиране на епиграфски паметници

11⁴⁵ – 12⁰⁰ *Веселин Панайотов (ШУ), Данко Георгиев (Регионална библиотека, Шумен), Стоян*
Георгиев (Регионална библиотека, Шумен), Николай Лазаров (Регионална библиотека,
Шумен) – De viso

12⁰⁰ – 12¹⁵ *Константин Константинов (ШУ), Грета Стоянова (ШУ)* – Новооткрит епиграфски
паметник от Плиска

12¹⁵ – 12⁴⁵ *Стефан Пеев (Пловдив, Издателство „Контекст“)* – Възможности на съвременната
типография в помощ на старобългарската палеография

Дискусия – 12⁴⁵ – 13⁰⁰

Обедна почивка 13⁰⁰ – 14⁰⁰

ПЪРВО СЛЕДОБЕДНО ЗАСЕДАНИЕ
Председател: проф. д-р Веселин Панайотов

- 14⁰⁰ – 14¹⁵** *Регина Койчева (Институт за литература, БАН, София)* – Старобългарската химнография и епиграфика като езикови документи
- 14¹⁵ – 14³⁰** *Ценка Досева (СУ „Св. Климент Охридски“)* – Още веднъж за старобългарската *Служба за пророк Илия*
- 14³⁰ – 14⁴⁵** *Тереза Герчева (ШУмен)* – За един съавтор на св. Климент Охридски
- 14⁴⁵ – 15⁰⁰** *Десислава Иванова (ШУ)* – Новооткрити имена в ЦИАИ 316
- 15⁰⁰ – 15¹⁵** *Иван Илиев (СУ „Св. Климент Охридски“, София)* – *Книга на пророк Даниил* и Преславската книжовна школа

Дискусия **15¹⁵ – 15³⁰**
Почивка **15³⁰ – 15⁴⁵**

ВТОРО СЛЕДОБЕДНО ЗАСЕДАНИЕ
Председател: доц. д-р Зарко Ждраков

- 15⁴⁵ – 16⁰⁰** *Стела Дончева (НАИМ-БАН, Филиал Шумен), Николай Николов (Разград)* – Бронзов амулет с надписи от околностите на Плиска
- 16⁰⁰ – 16¹⁵** *Милена Катошева (Национален литературен музей, София)* – Топоси на свещеното в периода на преход от езичество към християнство
- 16¹⁵ – 16³⁰** *Зарко Ждраков (НХА, София), Анета Тихова (ШУ)* – За един „Шарап таш“ с кирилски надпис
- 16³⁰ – 16⁴⁵** *Пиринка Пенкова-Люейер (Калундборг, Дания)* – Сложни думи хапакси в Атонския превод на *Словата против арианите*
- 16⁴⁵ – 17⁰⁰** *Флорентина Бадаланова-Гелер (Великобритания)* – Стар Завет и апокрифен фонд през Славянското средновековие

Дискусия **17⁰⁰ – 17¹⁵**
Почивка **17¹⁵ – 17³⁰**

ТРЕТО СЛЕДОБЕДНО ЗАСЕДАНИЕ
Председател: доц. д-р Зарко Ждраков

- 17³⁰ – 17⁴⁵** *Стефан Пеев (Пловдив, Издателство „Контекст“)* – Глаголицата и кирилицата – различия в подобие
- 17⁴⁵ – 18⁰⁰** *Инна Димитрова (УНИБИТ – София; КМНЦ – БАН)* – Някои проблеми по реконструкцията на първоначалната глаголица
- 18⁰⁰ – 18¹⁵** *Пламен Орфеев (НХА, София)* – Принос в епиграфиката: за византийския първообраз на подчертаната "бета"

18¹⁵– 18³⁰ *Невена Георгиева (ШУ „Епископ Константин Преславски“)* – Новооткрит подпис на Д. Маринов в *Повест за Варлаам и Йасаф* (по ръкопис РМ 3/14)

18³⁰– 19⁰⁰ *Ивета Рашева (КМНЦ – БАН, София)* – Образите на Св. Св. Кирил и Методий в четири лирически творби, издадени в България между 1870 и 1875 г.

Дискусия 19⁰⁰– 19³⁰

19³⁰ часа – Отпътуване от Археологическия музей в гр. Велики Преслав до паркинга на магазин Lidl, гр. Шумен

31 октомври 2019 г. (четвъртък)
Екскурзия до гр. Провадия

09³⁰ часа – Отпътуване от паркинга на магазин Lidl в гр. Шумен за гр. Провадия

16³⁰ часа – Отпътуване от Историческия музей в гр. Провадия до паркинга на магазин Lidl, гр. Шумен

Международният симпозиум “ЕПИГРАФИКА И МЕДИЕВИСТИКА” се организира от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, Археологически музей „Велики Преслав“ и Община Велики Преслав в рамките на Националната научна програма „Културноисторическо наследство, национална памет и обществено развитие“, финансирана от Министерството на образованието и науката.